

Izšla vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni prostori: 2657 S. Lawndale av.
Office of publication: 2657 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XIII. Chicago, Ill., ponedeljek, 14. junija (June 14th) 1920. STEV.—NUMBER 139.
Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

RESNICA O STAVKI KOLODVORSKIH VSLUŽBENCEV.

ZVEZA KOLODVORSKIH USLUŽBENCEV ZDAJ ŠTEJE 275.000 ČLANOV.

Stavka kolodvorskih uslužbencev še vedno traja.

Chicago, Ill.—Nedavno je velebizniško časopisje poročalo, da se stavka kolodvorskih uslužbencev žiri. Te besede so pomenile, da da vsaki dan zapuščajo železničarji službo, ker ne morejo izhajati z mezd.

Zveza kolodvorskih uslužbencev v Chicago dobiva iz raznih krajev poročila, da železničarji opuščajo delo na železnicah. Nedavno so bili kolodvorski uslužbeni iz Kansas Cityja, New Yorka, St. Louisa in Buffala v Chicago, da predložijo zahteve kolodvorskih uslužbencev železniškemu delavskemu odboru, ki pa ni priznal "Zveze kolodvorskih uslužbencev". Pri tej priliki so obiskali tudi druge bratske delavske organizacije in nekatera uredništva delavskih listov.

Po izjavi teh zastopnikov kolodvorskih uslužbencev šteje "Zveza kolodvorskih uslužbencev" 270.000 članov. Vsi ti člani so ostali od dela doma, ker niso mogli izhajati z mezd.

Ko je neki zastopnik delavskega časopisja vprašal zastopnike kolodvorskih uslužbencev, kaj pravzaprav "Zveza kolodvorskih uslužbencev" pomeni, je T. J. Miscander iz Kansas Cityja, asistiral kolodvorski strokovnjak, ki je na željo in dejal, da je to ekskluzivna. Spice predstavljajo železniške "kategorije": strojevodje, kurjače, kolodvorske mojstre, kolodvorske pisarje, delavce v železniških delavnicah, ogibalnične čuvaje, premikače in stolpične čuvaje. Zunanja šina, ki objema vse spice je pa "Zveza kolodvorskih uslužbencev". Dejal je, da njegov načrt ni izdelan po načrtu "ene velike unije", kajti on je svojo federacijo priporočil že pred dvajsetimi leti.

Nadaljeval je, da zveza ne pozna nobene razlike na spol ali polit, in da so njeni člani zamoreci in tudi ženske.

Stavka kolodvorskih uslužbencev obeti povsod industrija in občutijo je tudi bankirji. Pogledati je treba le na kolodvorke raznih železnic in vsekakor se lahko prepriča, da tam stoje dolge vrste naloženih in praznih železniških voz.

ČE SE ČLOVEK ZALJUBI V DVOJČETA...

San Francisco, Cal.—Arthur J. Eller, bivši vojak, ki se je udeležil bojev v Franciji, je vložil tožbo za zakonsko ločitev od žene, o kateri pravi, da je dvojče njegove prave soproge.

Izpovedal je, da je poročil Nellie Lenehan v Liverpoolu. Tri tedne kasneje se je odpeljal s parnikom domov in upal je, da po šljje kmalu po svojo soprogo. Lani v avgustu je Eller ponesrečil in bil je šest mesecev v bolnišnici. Njegova dozdnevna soproga je dospela v septembru iz Liverpoola. Nastanila se je pri njegovih starših. Naenkrat se je na njegova dozdnevna soproga seznanila z njegovim prijateljem Charles Gausem, v družbi katerega ga je obiskala v bolnišnici. Povedala sta mu, da se poročita. Eller je sveda gledal debelo, naenkrat je pa njegova soproga potegnila iz torbice fotografirano sliko, na kateri sta ona in njena sestra, rojeni kot dvojčeta. Povedala mu je, da je njegova prava soproga mesec dni po poroki umrla in mesto nje je prišla ona v Ameriko. Dejala mu je, da naj pokaže na sliko, katera je njegova soproga. Po tem obisku je njegova dozdnevna soproga odšla z njegovim prijateljem v New Orleans.

ITALIJANI BEŽE IZ ALBANIJE

Pariz, 14. junija.—Mesto Valona je obkoljeno od vseh strani od albanskih vstajskih čet in italijanska garnizija se bo morala podati vsaki čas. V sled hudega topniškega ognja, katerega so Albanci odprli na pristanišče, je parnikom nemogoče odvesti čete iz mesta. Italijanske izgube v Albaniji so velike; mnogo čet je bilo vjetih bez boja. Italijani so izgubili tudi veliko bojnega materiala, posebno streljivo in tovor, katere so Albanci takoj namerili na pristanišče v Valoni.

POLOM POLJAKOV; POBEGNILI IZ KJEVA.

Ruska kavalarija je prodrla skozi poljsko fronto.

POLJAKI PRIZNAVAJO PORAZ.

London, 13. jun.—Iz Moskve poročajo: Na desnem bregu Dnepra pri Kijevu smo zdrobili sovražnika severno in južno od mesta. Železnica Korosten-Kijev in veliko število vasi s Fastovko vred ob progi, 30 milj južnozapadno od Kijeva, je v naših rokah.

London, 13. jun.—"Sunday Observer" je objavil poročilo, da so Poljaki izpraznili Kijev zadnji petek, ko so boljševiki okupirali železnico na jugozapadu. Poljaki v Kijevu so bili v nevarnosti za jetja in vsled tega so se naglo umaknili.

Poljski generalni štab, ki se je še pred par dnevi hvalil s "odločilno zmago", priznava v večeršnjem poročilu, da so sovjetske čete obkolile Kijev in presegle železniško zvezo z Berdčevim. Sovjetska armada, ki napada, šteje do 40.000 mož; samo v eni kavalerijski enoti je 9000 mož. Boljševiki so prekorčili Dneper severno od Kijeva. Ljuto bojevanje se vrši na vsej fronti.

DROBNARIJE S KONVENCIJE REPUBLIKANSKE STRANKE.

Chicago, Ill.—Na konvenciji republikanske stranke niso prišli le delegatje in profesionalni političarji, ampak posetile so jo tudi druge osebe. Med njimi je bilo precej žepnih tatov, kajti policija jih je spravila okoli šestdeset za omrežena okna.

Konvencije se je udeležilo tudi več oseb, ki so prinesle s sabo program za rešitev vseh zamotanih vprašanj na svetu in odpravo vsega zla s tega sveta. Tudi takih oseb so prijeli okoli petdeset.

Dalje je prišla tudi krepka žena z globokim basom. Dejala je, da je Adelina Patti in bo pela v sopranu "The Star Spangled Banner," ko bo senator Lodge govoril.

Prišel je tudi "duh Joe Choptanka" v osebi Peter McCumber Chilla iz Logana, Ky. Lahko je bilo za notri priti brez vstopine, nekaj minut kasneje, ga je zapazil neki policaj, da je poskušal prižgati svetilko, kateri je prillil precej smrdljivo olje. In tako so še druge take korifeje obiskale konvencijo republikanske stranke v Kolizeju, toda večina je imela smolo in prišla je policiji v roke, s katero so imele najmanj volje, da se seznanijo.

Štirje mehiški generali so "krivi", ker niso hoteli umreti s Carranzom vred.

Mexico City, Mehika.—Odbor dveh vojaških veščakov, ki je preiskal okoliščine umora Carranza, je priporočil vojnemu sodišču, da pridržijo v zaporu generale Murgujo, Urquiza, Montesa in Baragana, ki so bili na begu z umorjenim predsednikom. Po mnenju teh veščakov, so tudi oni odgovorni za Carranzovo smrt, ker bi bili morali stati ob njegovi strani (!) in umreti z njim vred.

VZROKI POMANJKANJA TISKOVNEGA PAPIRJA.

AMPAK SENATORJI NE VERJAMEJO VANJE.

Produkcije papirja niso omejeli naravni zakoni, ampak omejujejo jo umetne zapreke.

Washington, D. C.—Dolgo časa so podjetniki, ki se pečajo s produkcijo papirja, bobnali v svet, da je pomanjkanje papirja nastalo, ker so šume izsekane, narava pa ne skrbi, da se te šume hitro zarastejo in da primanjkuje les za lesno kašo, iz katere se izdeluje papir. Veliko ljudi je verjelo v to bajko, saj so jo velebizniški dnevniki ponavljali dan za dnem. To bobnanje ni odpravilo pomanjkanja papirja in veliko listov po deželi je prenehalo izhajati, ker ni bilo dobiti papirja. Situacija je postala tako resna, da je senatni odsek pričel preiskavati, kakšni vzroki omejujejo produkcijo papirja. Po preiskavi je senatni odsek prišel do zaključka, da umetne zapreke in ovire omejujejo produkcijo papirja in ne naravni zakoni.

Z drugimi besedami to pomeni, da je papirni trust nalašč znižal ali omejil produkcijo tiskovnega papirja, da je lahko navil cene papirja.

Senatni odsek je priporočil v svojem poročilu justičnemu tajniku, da nastopi proti papirnim baronom in da se proti njim posluži Shermanovega in Claytonovega protitrustanskega zakona. Dalje priporoča, če to ne prinese odprave, da se ustanovi zvezni odbor, ki naj nadzoruje produkcijo in distribucijo papirja.

Senatni odsek pravi, da so sedanje cene za papir neopravičene in previsoke, da naj se Leverjev zakon tako spremeni, da bo mogoče kaznovati ljudi, ki uganjajo profitarstvo s tiskovnim papirjem. Nedeljski listi, ki tehtajo več kot 1.28 funta, naj plačajo deset centov davka od vsakega listisa. Dovolj naj se sto tisoč dolarjev, da se poizkusi izdelovati tiskovni papir iz drugih snovi kot lesne kaše. Vlada naj vzame v pretres, da zgradi svojo papirnico, v kateri se bo izdeloval papir za vladne potrebe.

Nekateri so pričakovali, da padejo cene papirja po dokončni preiskavi, a zgodilo se je nasprotno, kajti iz raznih krajev Združenih držav prihajajo poročila, da so nekateri izdajatelji povišali cene listom zaradi previsokih cen, ki jih morajo plačati za tiskovni papir.

BRYAN PREROKUJE ZMAGO DELAVSTVA, AKO DEMOKRATJE KRATJE ZAPOSLOJO.

William J. Bryan, znani apostol demokracije in suše in večni kandidat za predsednika, je izjavil v soboto zvečer sledeče, ko je bila zaključena republikanska konvencija:

"Harding bo imel na svoji strani Wall Street do sadnjega denarnega mogotca... Okrog njega bodo profitirali in privilegiranci... Vsaka macka je odveč in volilci zdaj vedo s kom imajo opraviti... Delavstvo bo proti kandidatu in platformi republikanske stranke. Demokratska stranka ima lepo priložnost, ako tudi ona ne zavzame na svoji konvenciji, če pa tudi demokracije naredi napak, kot so jo republikanci, tedaj se bo ljudstvo zateklo k tretji stranki. Socialistična in nova delavska stranka bosta narasli to poletje in nevarnost je velika."

EXPLOZIJA V TISKARNI.

Toronto, Can.—V tiskarni dnevnika "Toronto Telegrama" se je dogodila eksplozija, ki je ubila enega delavca in več ranila. Vzroki razstrelbe, ki se je dogodila v prostoru za stereotipiranje, niso znani. Poslopje je zelo poškodovano.

ITALIJANI ZAPUSTILI ČRNO GORO, DA POTOLAŠIJO JUGOSLOVANE.

Rim, 13. jun.—Italijanske čete so izpraznile vse kraje v Črni Gori, ki so jih imale zasedene, vitezki Bar, Dule in Skader. Tako poroča "Tempo", ki dostavlja, da se je izpraznitev izvršila zato, da ne bodo Jugoslovani imeli povoda za sovražnosti tekem krize v Albaniji. Italijani so izpraznili tudi oporišče Santi-Quaranti.

FRANCOSKE ČRNE ČETE SO REBELIRALE.

Brigada Senegalezov noče iti v Malo Azijo nad Turke.

KRIV JE SEVEDA BOLJŠEVI.

Pariz, 13. jun.—Brigada Senegalezov (črnočrni iz Afrike) je večer rebelirala v Marselju, ko je dobila ukaz, da odrine v Sirijo nad turške revolucionarje. Uprava brigada je bila pred par meseci v Frankfurtu in francoska vlada je sklenila, da pošlje črne v Malo Azijo, kjer je njena okupacijska zona v nevarnosti vladarje turških vstajev. Črni se pa niso hoteli vkrcati na parnike in general Murros, ki je hotel pomiriti vojake, se je moral zateči v varstvo svoje straže, katerega ga je obkolila z golimi sabljami, da ga niso vojaki napadli.

General je naglo zapustil tabo-rišče in častniki niso več slišali črncev, da se naj vkrcajo na ladje. Vlada je obkolila boljševičke agitatorje, da se našantirajo črncev in uvedena je protikava.

Poročevalci lista "Liberte" so izjavili, da se je črna vojska v Marselju, da se je zamoncem stiklo po domu in to je vzrok revolte. Ko so zamoreci prišli v Marseljo, so tam našli polk svojih rojakov, ki je na potu v Afriko in takoj so pričeli zahtevati, da se tudi njih pošlje domov.

ZARADI DVEH PINT ŽGANJA 3.000 DOLARJEV DENARNE GLOBE!

Danville, Va.—J. S. Martin je bil ovađen, da je prodal eno pinto žganja, na kar ga je sodnik obdolil na tri tisoč dolarjev denarne globe z dostavkom, če bi imeli njegovi upniki zaradi te globe škodo, da se globa zniža za dva tisoč dolarjev.

Martin, ki je bogat trgovec, je plačal denarno globo, sodnik je bil pa pónosen na svojo sodbo, češ, da je pokazal, kako je treba nastopiti proti tihotapcem, da se odpravi prodajanje žganja.

PES JE REŠIL ŽIVLJENJE SVOJEMU GOSPODARJU.

Columbus, Ind.—Ko se je farmer Louis C. Voelz nahajal na pašniku, ga je nenadoma napadel bik, ki ga je podri s prvim sunkom na tla. V tem trenutku se je pa farmerjev pes zakadil z vso silo v bika, tako da se je farmer pobral s tal in rešil.

ALI SO BILI SKRIVNOSTNO SLADKO GENJENI?

Chester, Pa.—Policija je prijela tri zamorske vlomilce in jih dala pod ključ. Naenkrat ponoči so pa pričeli zamoreci klicati na pomoč. Ko so policiji prihiteli v zapor, so jim zamoreci s strahom pripovedali, da se jim je prikazal duh v njih celici. Kakšen je bil ta duh, pa siromaki na duhu niso znali povedati.

UMOR IZ LJUBOSUMNOSTI.

Stonington, Conn.—Mrs. A. Kenyon Westerleyja je ustrelila dr. Herbert Tetlowa. Dejala je, da ga je ljubila in da jet Tetlow oče njenega sedem mesecev starega sina. V začetku izpraševanja je tajila, da je izvršila umor in je trdila, da se Tetlow sam ustrelil. Ko je pa spoznala, da ji tajenje nič ne pomaga, je priznala dejanje.

KONEC CIRKUSA; HARDING NOMINIRAN

Republikanski klovnji so se "pogiljali" za "črnega konja".

COOLIDGE ZA PODPREDESE- NIKA.

Chicago, Ill.—Republikanski cirkus je končan. Senator Warren G. Harding iz Ohija je u njihov predsedniški kandidat, governor Calvin Coolidge iz Massachusettsa pa kandidat za podpredsednika.

Nominacijske volitve so trajale od petka popoldne do sobote zvečer s presekdom od polnoči do devetih zjutraj v soboto. Desetkrat so volili. Pri prvem glasovanju je imel general Wood 287, Lowden 314 in Johnson 133 glasov; vrhutega je bilo oddanih manjše število glasov za več drugih kandidatov. Štirikrat so glasovali v petek, šestkrat pa v soboto. Pri vsakem glasovanju so padali glasovi omenjenih treh kandidatov, dokler ni bil pri desetem glasovanju sledeči rezultat: Harding 674, Wood 157, Johnson 80, Lowden 12. Pri prvem glasovanju je Harding imel 67 glasov. Zmagal je torej "črni konj", ki je v zadnjem momentu posegel v tekmo pri dirki v cirkusu.

Harding je konservativni republikanec Lowdenove vrste. V senatu je član odseka za zunanje stvari in je podpiral Lodgejeve pridruke v mirovni pogodbi. Glasoval je za vse reakcionarne zakone in znan je kot nasprotnik organiziranega delavstva. Njegov dom je v Marionu, O.

Calvin Coolidge je tudi poman kot nasadnik prve vrste. On je bil v Bostonu in kateremu je predsednik Wilson čestital na njegovem "stoodstotnem amerikanizmu", ko je bil lanako jesen ponovno izvoljen za governorja.

Chicago, Ill.—Charles Wheeler, ki je predlagal Johnsona predsedniškim kandidatom republikanske stranke, so živgali in sikali, ko se je dotaknil tedatkov, ki sta jih imela Wood in Lowden pri primarnih volitvah.

To dejstvo je silno pogrelo senatorja Boraha, posebno pa še zaradi tega, ker sta pri prvih treh glasovanjih dobila Wood in Lowden največ glasov.

Komedija je pričela že pri imenovanju kandidatov, kajti galerije so bile močno zasedene po profesionalnih klakerjih. Ko je bil imenovan Wood, je trajalo ploskanje do štirideset minut. Za njim je bil imenovan Lowden in klakerji so vzdržali s ploskanjem dva in štirideset minut. Prišel je na vrsto Johnson. Delegatje iz Kalifornije in od druge ploskali, na galerijah pa ni bilo tistega "navdušenja" kot pri Lowdenu in Woodsu, ker ni bilo najetih klakerjev. Koliko časa je trajala demonstracija za Johnsona niso častnikarki poročevalci odinli. Eni trdijo, da 28 minut, drugi pa pravijo, da 30 minut.

Borah je svoji jezi dal odprto dužka. Govoril je pred skupino delegatov in neusmiljeno razmrevail Lowdena in Woodsa. Rekel je, da nastopi prihodnji dan na konvenciji proti obema.

Povdarjal je, če bosta kandidata dobila nominacijo, ki sta pri prvem, drugem in tretjem glasovanju prejela največ glasov, tedaj bo v volilni bitki igralo veliko ulogo vprašanje, da je bila volitev korumpirana. Rekel je, da je republikance vse svoje žive dni, da je pri volji podpirati vsakega kandidata, ki je čist, ne more pa podpirati korupcije.

PRVE ŽRTVE VROČINE.

Chicago, Ill.—Iz Misourske doline se je razlil vroč val prek Chica, tako da je že v petek kazal toplomer v senci 94 stopinj. Zaradi vročine sta umrli dve osebi. Več oseb je pa omedlelo.

VOJAŠKI UPORI V ITALIJI.

London, 14. junija.—V petek zvečer so se vršile velike demonstracije v Trstu, ker je Italija hotela odposlati vojaške čete v Albanijo. Čete, ki bi morale biti odposlane, so se uprle in pridružile demonstrantom. Enake demonstracije so se vršile po celi Italiji in vojaštvo se očitno upira. bi odšlo v Albanijo. Valed tega je vladi nemogoče odposlati vojaštva v Albanijo. Ljudstvo je splošno proti vsaki novi vojni. Italija bo vsled tega prisiljena "odpoklicati" vse čete iz Balkana.

GOMPERS ODPRAVLJEN Z DOLGIM NOSOM.

Republikanci, pri katerih je beračil za koncesije, so mu obrnili hrbet.

ZDAJ BO SE BERAČIL PRI DEMOKRATIH.

Montreal, Que., Kanada, 13. jun.—Ameriška delavska federacija je napovedala boj republikanski stranki Gompers, ki se je vrnil iz Chica, kjer je beračil pri republikaneh, da sprejmejo njegovo "delavsko planko" v svojo platformo, je predložil poročilo, ki oboja republikance. Napredni elementi na konvenciji A. F. of L. se od arena radujejo blamaži Gompersa in njegovih nasadnjakov, ki se v zadnjih petdesetih letih še niso naučili, da mora delavstvo samostojno nastopiti na političnem polju, ako hoče kaj doseči.

Poročilo, ki je bilo seveda odobreno soglasno, se glasi, da je republikanska stranka obrnila hrbet ameriškim delavcem in sprajla program, ki delavstvo samo defotdajalo in profitiralo. Nasprotniki Gompersa so mu povedali v obraz na konvenciji, da bi moral vedeti že davno, da republikanci ne bodo sprejeli nič drugega kot to, kar so, če bi bil imel kolikšak solj v glavi.

Toda Gompers je Gompers. Zda j pojde beračit k demokratom v San Francisco za sprejeti svoje "planke", dasi je njegova eksklutiva obodila sedanje demokratsko vlado zaradi "prijateljskih nastopov" proti rudarjem, železničarjem in drugim delavcem v zadnjih omih letih.

Konvencija delavske federacije se nadaljuje jutri.

MISTERIOZEN UMOR.

New York, N. Y.—Joseph Bowne Ewella, ki je bil avtoriteta v kvartanju in je linstoval okoli dvajset konj za dirke, so našli ležati nezavestnega v mlaki krvi. Kroglja ga je zadela v glavo in ker ni bilo najti v sobi samokresla, je samomor izključen. Reč je kot motiv izključen, kajti v njegovi sobi so našli \$400 v gotovini in za \$7.000 zlatnine.

Policija sodi, da je umor izvršil neki njegov znanec in da je bil strel oddan, ko je Ewell čital.

NEZNAN VOZNIK JE POVOZIL NEZNANO ŽENO.

Chicago, Ill.—Okoli ene ponoči so našli povoženo žensko na severni strani mesta, kjer stannujejo bogatini. Avtomobil ni ustavil po nezgodi, ampak je bežal. Žena ima razbito lobanjo, zlomljen hrbet, je stara okoli 35 do 40 let in tehtala okoli 160 do 170 funtov. Avtomobil ji je potegnil tudi en čevljev z noge.

KJE, KJE JE SLADKOR PO TEJ CENI NA PRODAJ?

Chicago, Ill.—Državni pravdnik Clyn je prejel tržna poročila, da večina trgovcev prodaja funt sladkorja po devetnajst centov! Ampak kje je sladkor po tej ceni na prodaj, ne pove poročilo.

VREME.

Oblačno danes in jutri; lokalne nevihte; razni zmerni vetrovi.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

CENOVNIK

Datum v oglebanju n. pr. (maja 31—1920) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnom potekla naročnina. Poslovite se pravilno, da se vam ne ustavi list.

ŠMOKAVZARSKA FILOZOFIJA O KAZNILNIŠKI REFORMI.

Šmokavzarji, ki urejujejo "Indianapolis Star" se norčujejo iz mrs. O'Harove, ki je bila obsojena na podlagi izpovedi obkurnih prič na pet let ječe zaradi kršenja protišpijonažnega zakona in pred nekaj tedni pomiloščenja od predsednika Wilsona, ker je izjavila, da bo svoje življenje posvetila za olajšavo življenja jetnikov.

Šmokavzarji nikakor ne gre v glavo, da so kaznenci tudi ljudje in da je treba z njimi ravnati človeško, da se ne pogreznemo še globoje v družabnem blatu, ko prestanejo svojo kazen in zapuste kaznilnico. V svojem članku se norčuje iz priporočila O'Harove in brani jetničarico pred očitki profitarstva na prav neroden način. O'Harova pravi, da je jetničarica uganjala profitarstvo s cigaretnim papirjem, tobakom in vžigalicami, z rečmi, ki so prepovedane v kaznilnici in ki jih je jetničarka kupovala za kaznenke, če so ji dale denar, ki ga je zahtevala. Šmokavzar pa k temu dostavlja, da si O'Harova le domišljuje, da je jetničarka uganjala profitarstvo, ker se je v tem času tudi zunaj kaznilnice podražil tobak, posebno pa cigarete.

Šmokavzar je trdno prepričan, da ne bodo nikdar olajšane razmere, v katerih žive kaznenci, kajti koncem svojega modrovanja pravi: "Če se je gospa odločila, da hoče delati za reformiranje kaznilnic, pustite jo, naj gre z delom naprej. Tako koristna ne bo, kot takrat, ko je izdelovala delovno obleko, toda škodila ne bo nikomur."

V ta stavek je velebizniški šmokavzar izlil vso surovost svoje duše. O'Harova je namreč v kaznilnici izdelovala delovno obleko. Iz tega stavka zveni želja privatnih velebizniških interesov, ki jo je zapisal šmokavzarski hlapčev, ki žele, da bi O'Harova ostala v kaznilnici ne le toliko časa, da prestane svojo kazen, ampak da ostane v nji, ker se ni treba bati, da škoduje denarni mošnji, dokler se nahaja za jetniškim zidovjem.

To je gola brutalna želja denarne mošnje in njen hlapčev jo je zapisal, da se bolj prikupe tistim interesom, katerim služi.

Posnemanja vredno! — Detroiti delavci so spoznali, da je v boju za izboljšanje delavskih razmer potrebno pravo delavsko časopisje, ki ni lastnina delavskih fakirjev, katerim je do delavskih grošev, ne pa za delavsko blagostanje. Taki fakirji, imajo z debelimi črkami tiskano pod svojim naslovom, da je list pisan za delavske interese, v resnici, ga pa fakir izdaja v interesu svojega žepa. Organizirano delavstvo v Detroitu je prišlo do prepričanja, da se najlože reši takih fakirjev, če se prime resno dela za ustanovitev svojega časopisja. Sklenilo je, da nabere sklad dvajset tisoč dolarjev za nakup potrebnih strojev in tiskarskih pripomočkov, da bo delavski list tiskan v delavski tiskarni. Stroji so že kupljeni in do dvajset tisoč dolarjev ne manjka več veliko, dasiravno je kampanja začela šele pred nekaj tedni.

Iz tednika "Labor News" napravijo dnevnik in na stroju, ki so ga kupili, lahko tiskajo list na dvanajstih straneh.

Fakirjem in šmokavzarjem ni ta korak všeč, pa si ne morejo pomagati. Najbrž bodo zdaj koncentrirali svoje napade na osebe, ki vodijo kampanjo za ustanovitev pravega delavskega dnevnika v angleščini, kot je to v navadi pri slovenskih šmokavzarjih. Zeleti je le, da se delavci kmalu prebude v vsakem večjem mestu in ustanove svoj dnevnik, ker je dnevnik najboljši ščit za obrambo delavskih interesov.

Ubogi Rockefeller! — Corn Products Refining kompanija, o kateri govore, da je pod vrhovno oblastjo starega Rockefellerja, je izplačala letos za prve tri mesece na vsako delnico po devet dolarjev. Lani je družba ob tem času in za ta čas izplačala le po tri dolarje in petindvajset centov.

Mladi Rockefeller hodi po deželi okoli in pridiga, da so delavci profitarji, kar zahtevajo več plače za svoje delo, kot je vredno. Dobro bi bilo, če bi mladi Rockefeller raztolmačil, kaj je tistih devet dolarjev, ki jih je njegov oče prejel za vsako delnico, pa mu še v tovarni ni bilo treba delati, da bi boljše razumeli, kdo je pravzaprav profitar.

Delavski glas v zunanji politiki.

DELAVSTVO MORA IMETI SVOJO ZUNANJO POLITIKO.

Vsak tuj narod mora imeti tako pravico do samoodločanja o svoji usodi, kot jo zahteva naše.

London, Anglija. — "Zveza za demokratično kontrolo" je obdržala svojo zborovanje v Londonu, katerega je udeležilo sto devet in šestdeset delegatov, zastopnikov delavskih strokovnih, združnih in političnih organizacij, ki se je izrekla za demokratično zunanjo politiko.

Predsedoval je J. Ramsey MacDonald, ki je ob tej priliki dejal, da se je delavstvo doslej premalo brigalo za zunanjo politiko. Če hoče delavstvo vladati, mora imeti svojo zunanjo politiko.

Rekel je, da je bila konferenca v San Remu brezuspešna in nepotrebnost. Nobene zadeve ni trajno izpravila. Bila je navadna krparija — izogibanje sedanjih vprašanj, da se izroče generaciji v ročice. Udeleženci konference v San Remu so si domisljali, da lahko rešijo evropske in svetovne probleme kot zmagovalci.

Povdarjal je, da mora obstojati dober sporazum in vzajemno delo med francosko in britansko demokracijo, ker je potrebna. Če bo Francija izvajala politiko mira, bo mir, če se poda na pot militarizma, bomo imeli militarizem.

Mednarodna delavska politika mora slediti na zdravem razumevanju, je nadaljeval MacDonald, kaj svet potrebuje in kaj je v njegovo korist. Odprto je treba priznati narodnost, nikakor se pa ne sme postaviti na imperijalistično in napadljivo podlago. Izjavil je, da ne bodo podpirali neumnosti, da so svobodni in neodvisni in da hočejo taki tudi ostati, ampak priznati morajo, da imajo tudi drugi narodi pravico do samoodločanja o svoji usodi, kot jo zahtevajo zase. Danes je potreba, da se vmislimo v mir in ne v vojno.

Sporazum pa ne sme obstajati le med nami in Francijo, ampak postati mora med vsemi evropskimi narodi.

Dejal je, če govori o Franciji, da naj pove svoje misli o zunanji politiki, tedaj meni v tej Franciji francosko socialno demokracijo, ki naj stopi na plan in odprto povsaj svoje misli. Končal je s pomembnimi besedami, če se hoče delavstvo rešiti doma, se mora rešiti tudi v tujini.

Ta konferenca in njeni zaključki so gotovo precej vplivali na Lloyd Georgea, da je spremenil svojo zunanjo politiko napram Rusiji, kajti delavska stranka na Angleškem je postala moč, s katero mora računati vsak ministriki predsednik, ako se hoče obdržati na krmilu.

Albanci ušli italijanskemu generalu.

Atene, Grška, 12. jun. — Iz Janine poročajo, da so Albanci ušli nekemu italijanskemu generalu. Italijani so večerj obstralevali vanj Onzati.

London, 13. jun. — Iz Rima javljajo, da je bila italijanska posadka, obstoječa iz 400 mož, v Tepeliniju, 32 milj južnovzhodno od Valone ujeta; generala Piacentini in Raimondo sta bila poklicana v Rim.

Volina smaga irskih sinfajnocev

Dublin, Irska. — Popolna uradna poročila o izidu volitev na Irskem kažejo, da so sami sinfajnoce (republikani) osvojili 525 mandatov, v zvezi z delavsko stranko in nacionalci pa 590. Vseh mandatov je 699.

50 policistov ubitih na Irskem od 21. jan. t. l.

Dublin, Irska. — Konstabler Carroll je bil 11. junija ustreljen v boju z republikani v Ameriku. To je že petdeseti policist, ki je padel v boju s sinfajnoce od 21. januarja t. l. Blizo Killarneya so republikani ustavili vlak in zaplenili pošte vreče.

Anglija je dala Nemcem 15.000 ton pšenice.

Pariz. — Tukajšnji mednarodni pomožni odbor naznanja, da je Anglija poslala v Nemčijo 15.000 ton pšenice in v kratkem pošlje večjo zalogo zmrznjene bravnine. Življenjski položaj v Nemčiji je zelo

slab in pred kratkim je bil v Londonu nemški minister za prehrano, Mehn, ki je apeliral za pomoč.

Spalica konference morja odpada.

Pariz. — Kakor se čuje, ne bo zavzelo nemške konference v Spaju na Belgijskem, ki se ima vršiti enkrat prihodnji mesec. Politični kaos v Nemčiji valed volitev in vladna kriza v Italiji je vzrok, da se Francija nič ne ogrova za omenjeno konferenco.

Neodvisni socialisti v Nemčiji imajo 168 poslancev.

Berlin. — Mueller se ni dosegel sporazuma z neodvisnimi socialisti glede organiziranja nove vlade. Neodvisni socialisti, ki imajo nekaj čez 80 poslancev v novem parlamentu, so balansirali sile med koalicio in nazadnjaško desnico. Ako se pridružijo koaliciji, tedaj bo Muellerjeva vlada hitro organizirana in desnica ostane v veliki manjšini. Če pa bodo samostojni, kot se najbrž zgodi, potem potem je koalicijska vlada nemogoča.

Ponovni napad na premijerja v Egiptu.

Kairo, Egipt. — 12. t. m. je bil izvršen nov napad na življenje ministrskega predsednika Tefik pašo. Bomba je bila vržena proti njegovemu avtomobilu, ki je pa le ranila vožerja in dve osebi na ulici. Atentator je bil aretiran.

Bubonska kuga se je pojavila v Salvadorju.

Mexico City, Mehika. — "El Democratia" poroča, da sta se pojavila dva slučaja bubonske kuge v Salvadorju. Sosedne centralnoameriške republike nameravajo izolirati Salvador, ako se bo bolezen razširjala.

V Vera Cruzu sta zopet umrli dva bolnika za bubonsko kugo. Krajevne oblasti plačajo 35c za vsako ubito podgano. Podgane raznašajo bacile omenjene bolezni.

Štirje čehoslovakijski vojniki izvržili samomor na ameriškem parniku.

Washington, D. C. — Štirje Čehoslovaki, ki so se vračali iz Sibirije v domovino na ameriškem transportnem parniku "Mount Vernon", so se ustrelili na svojih ležalnicah, ko se je parnik blizal obali Virginije 11. t. m. Parnik se je ustavil vsled lahke poškodbe propelerja in omenjena četvorica je menda obupala, da se kdaj vrne domov po tolikih letih. Na ladji je okrog 4000 Čehoslovakov, 250 žensk in otrok in 900 bivših nemških ujetnikov, ki se vračajo iz Sibirije v domovino.

Niti pride v Ameriko.

Rim. — Francesco Nitti, bivši ministriki predsednik, ki je rezigniral 9. junija, je vzel potni list za potovanje po Evropi in mogoče pojde tudi v Ameriko.

Nemški parlament se odpre 28. junija.

Berlin. — Novi nemški parlament bo tvorjen 28. junaj. V novi zbornici bo sedelo tudi 22 žensk, dočim jih je bilo 38 v narodni skupščini.

Prvi odmevi preiskave v Rusiji.

London, 13. jun. — Dva člana angleške delavske misije, Turner in Shaw, ki sta se že vrnila iz sovjetske Rusije, sta večerj obelodanila poročilo o njenem preiskovanju. Delegat pravi, da je zavzela blokada Rusije hudo udarila ves svet, medtem ko je v Rusiji povzročila nepopolno trpljenje zlasti vsled epidemij bolezni, ki so se razširile zaradi pomanjkanja mila in zdravil, čeprav je sovjetska vlada storila velike korake v zdravstvenih ozirih.

Delegat obsoja vojno Poljske. Dotični odstavek v poročilu se glasi: "Poljska vojna je povzročila, da je bil apel ruske vlade za ustvarjanje delo zopet zamenjan s apelom na bojne entuzijaste, in vsled vojne zopet trpi svoboda posameznika."

Poročilo nadaljuje, da so Poljski dosegli ravno tisto, kot prej Kolač in Denikin: združitev vseh strank za obrambo Rusije.

V Rusiji je veliko pomanjkanje surovin vsled blokade. Poročilo zaključuje z apelom na angleško vlado za takojšnje priznanje ruske sovjetske vlade. Poročilo je predloženo delavskemu kongresu v Scarboroughu.

Delegata sta tudi prinesla osebno pismo Lenina, ki je naslovljeno na angleški proletarijat.

Ali so mesarski baroni profitarji?

KA ČASA VOJNE SO NAPRAVILI "SAMO" 233 ODSOTNIKOV PROFITA.

Poročilo svame obrtne komisije pove, kdo in kaj so.

Chicago, Ill. — Zvezna obrtna komisija je objavila zopet neko sekcijo iz poročila preiskave, ki pokazuje, da je velika mesarska podjetja v Chicagu v letih 1915—1917 pomnožila svoj dobiček za 233 odstotkov.

Poročilo pokazuje, da je šlo v teh letih več kot sto milijonov dolarjev v rezervo raznih mesarskih kompanij, in da se je v tem času profit v dolarjih in vloženem kapitalu podvožil, potrojil, da celo početril.

Komisija zavrača poročilo mesarjev, v katerem trdijo, da so imeli pri delanju le po dva do tri cente profita. Ona meni, če se v industriji, v kateri se delajo čez noč kupaže, govori o profitu, tedaj je ta profit najmanj za petnajst odstotkov višji kot v industriji, v kateri gre blago počasi in v majhnih množicah od rok.

Poročilo pravi, da je tvrdka Armour & Co. pričela v letu 1868 s kapitalom \$160.000. Kompanija poroča, da je v 50 letih, to je do leta 1918, napravila \$179.270.000 profita, v dividendah je pa izplačala \$29.866.000.

V letu 1918 dne 2. novembra, je pa premoženje delničarjev (kapital in rezerva) znašalo \$173.000.000. Okoli osem odstotkov (\$10.000.000) so delničarji vplačali v gotovini, ostala vsota je pa profit, ki je bil naložen v podjetju.

Poročilo navaja tudi druge mesarske kompanije in pokazuje, kako se je pri njih iz dobička pomnožila glavica.

Seveda pravijo mesarji in njih oporniki, da niso profitarji, ampak to je kupčija. Vprav do zadnjega časa so bili klavniški delavci prav po beraško pisčapi, kajti mesarji so znali v prejšnjih letih zadaviti s silo vsak poizkus njih delavcev za ustanovitve organizacije. Tudi zadnji poizkus bi bili zatrli, da ni pričela zvezna komisija s preiskavo, ki je odkrila fakto, kakršnih javnost ni pričakovala in skoraj verjeti ni mogla da v Združenih državah žive delavci v takih razmerah.

Visok davek na pšenico in moko v Argentini.

Buenos Aires, Argentina. — V zbornici je bil sprejet zakon, ki nalaga štiri peze naddavka na vsakih sto kilogramov pšenice in pet pezo na vsakih sto kilogramov pšenične moke.

Brazilijska je priznala mehiško vlado.

Mexico City, Mehika. — Brazilijska je priznala sedanjo proviziorno vlado v Mehiki.

Avstrijska vlada je padla.

Dunaj, 12. jun. — Vlada avstrijske republike pod vodstvom dr. Karla Rennerja je podala ostavko. Renner je demisioniral po sestanku s socialnimi demokrati in vzrok je nova naredba vojnega ministra glede discipline v armadi. Kakor kaže, se organizira začasna koalicijska vlada, ki bo na krmilu, dokler se ne izvrše volitve za novi parlament.

Pogajanja med Poljsko in Čehoslovakiijo.

Pariz. — Zadnji petek sta konferirala tukaj dr. Edvard Beneš, zastopnik Čehoslovakiije, in Stanislaw Patek, zunanji minister Poljske, o spornem vprašanju glede Tešina. Patek je pooblaščen voditi pogajanja, čeprav je medtem padla poljska vlada, v kateri je bil tudi on. Ako se direktno pogajanje izjalovi, tedaj se bosta obe državi podvrli razsodišču. To dokazuje, da je plebiscit v Tešinu umaknjen.

Stavka v Kruppovih tovarnah.

Essen, Nemčija. — Delavci v Kruppovih tovarnah so zastavkali, ker so ravnatelj odklonil zahtevo za povišanje plače.

Konfiscirana posestva v Mehiki se vrnejo bivšim posestnikom.

Mexico City, Mehika. — Vsa zaplenjena zemljiška posestva, ki so bila zasežena tekom Carranzove vlade, se vrnejo bivšim lastnikom, ki pokažejo lastniške izkaze. Tako poročajo listi.

DELAVSTVO SE PROBUJA POVSOD.

Chicago, Ill. — V Chicagu je dospel rev. S. Christian Chase iz Britske Gujane in je podal o delavskem gibanju zelo zanimive podatke. Profitarji ravno tako odirajo delavce v tej južnoameriški britski koloniji kot drugje na svetu, kamor seže profitarška roka. Pred izbruhom vojne so delavci v koloniji delali dvanajst ur dnevno in za osemdeset centov. Delavci, ki se niso organizirali, delajo še zdaj ravno za tako visoko mezo, dasiravno jih tare neznosna draginja. Na pr. funt sirovega masla stane \$1.20, funt polenovke, ki je stala pred vojno šest centov, zdaj stane 24 centov. Sto funtov sladkorja je stalo pred vojno devetnajst šilingov, danes pa morajo zanj plačati devetdeset šilingov.

Delavci so se pričeli organizirati, da izboljšajo svoj položaj. Organizirali so se stavbiški delavci, železničarji, pristaniški delavci, kuharji, natakarji in poljski delavci.

Tako skrbje profitarji, da prebujenje delavstva stopa po vsem svetu s hitrejšimi koraki.

AMERIŠKI POMOŽNI ODBOR BO NADALJEVAL Z POMOŽJO AKCIJO V JUGOSLAVIJI.

New York, N. Y. — Ameriški rudiški križ je dobil poročilo od Ameriškega pomožnega odbora, oddelek za prehrano otrok, da bo ta odbor še nadalje vodil pomožno akcijo v Jugoslaviji in sicer v Dalmačiji. Hrvaškem primorju, v Bosni, Hercegovini, Crni Gori in Srbiji, kjer je prehranjevanje otrok zelo oteženo vsled neurejenih domačih razmer. Ta odbor bo še nadalje razdeljeval živila med 50.000 otrok, ki so najbolj potrebni oskrbe.

Valed tega bo še nadalje sprejemal prstovoljne prispevke.

TOLAŽBA ZA SUHA GRLA.

Lincoln, Neb. — Samuel R. McKelvie, ki se je udeležil konvencije republikanske stranke, se je vrnil domov in pravi, da je Chicago najbolj "moker" kotiček na svetu. Vse prodaja žganje po njegovi izpovedi. Na prodaj ga ima hotelski uslužbeni, vozniki, pa tudi policaji ga ponudijo, če človek vpraša po njem.

RUŠKI BEGUNCI VELIKA NADLEGA ZA JUGOSLAVIJO.

New York, N. Y. — Ameriški rudiški križ, informacijski oddelek je dobil iz Dubrovnika poročilo, da so vsi begunci iz Južne Rusije, ki so ubežali pred prodirajočimi sovjetskimi četami, okuženi od legarja. Valed tega obstoji nevarnost, da se legar zanesne po čeli Jugoslaviji, ker begunci se naseljuje v vseh mestih. Ameriški rudiški križ je radi tega podvel vse potrebne korake, da se omeji ta strašna bolezen, ker Jugoslavija primanjkuje vseh potrebnih zdravil še za domačo ljudstvo. Valed tega je ameriški rudiški križ poslal veliko pošiljatev strojev za striženje las in veliko količino karbolne kisline, s katero umijejo glavo vsakemu beguncu ko je enkrat ostrizen do kože. S tem zatroje uši, katerih so begunci polni in ki najbolj raznašajo legar.

TENA JE ŠE, TENA!

Baleigh, N. C. — Za senatorja Overmana je glasovalo 95 od sto okrajev. Prejel je od 90.000 do 120.000 glasov. Overman je očitno nasprotnik ženske volilne pravice, njegov nasprotnik Aubrey L. Brooks je pa odprti zagovornik ženske volilne pravice.

Precej teme je še v glavah volilcev te države. To jasno pove izid glasovanja.

TROCKIJ JE ZOPET NARTEV IN LENIN JE POROGNIL, KER SO POLJSKI TRFENI!!!

Po najnovejših poročilih so Poljski, silno tepni, pobegnili iz Kijeva. Zato je za bilo potrebno, da tudi Lenin zbeži iz Moskve in da je Trockij ravno devetindesetdeset let ubit. Tukaj je potrebna novica:

"Tokio, 12. jun. — Iz Vladivostoka poročajo, da je vlada v Moskvu strnoglavljena. Trockij je ubit in Lenin je pobegnil. General Brusilov je na čelu nove vlade."

Kdor hoče, lahko verjame — saj to ni prvič.

DOPISI.

ložili na njegov grob. — Sorodnikom pokojnega brata pa moje najiskrenejše sožalje. — Lukas Gores.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Da je "Gajžla" prijal tako daleč, da že zna govoriti z duhovi, katerih ni "ne na tem ne na onem svetu", bi človek ne verjel, če bi "Gajžla" sam tako ne trdil. Dobro bi bilo, da bi kot zvest "bojovnik" za interese in koristi naroda povedal, kdo so tisti naročniki v večnih loviščih, ker mi se z duhovi še nismo spustili v dopisovanje. Kar je živih in imajo "Gajžlo" za mežnarja, je pa dovolj jasno, da jim je prav malo za list, ker nedvomno vedo tudi za naslov dotičnega lista, ki hoče imeti strašansko veliko tisočev naročnikov in bi mu lahko tudi povedali za taka imena in naslove, pa bi se že davno vse uredilo. Kar pride v roke mežnarja, gotovo pritisne svojega "kajfeza" na vse spise in uredi zadeve take, da pismošoj v Koronovem brodu nima nobenih sitnosti. Ta mežnar tudi prav nič ne mara za jugoslovanske kronice in jih popolnoma prepusti vsem duhovom in "Gajžli".

Opozarjam člane društva "Nokomiški Slovenci" da se obračajo v vseh društvenih zadevah na novoizvoljenega tajnika Antona Smodeja. — V imenu društva "Nokomiški Slovenci" se najiskrenejše zahvaljujem vsem udeležencem pogreba pokojnega brata John-Medinda in najlepša hvala za krasne darovane vence, katere so po-

Tu se vam nudi vaša prilika, kjer si lahko nakupite najboljše vrste različnega blaga po zelo nizki ceni, blago je novo in sveže, ki je ostalo od

Vojaškega in mornarskega blaga

poširala, plahte, različni šotori mali in veliki, dežni plašči, kožuhovi suknjiči, površniki, spodnje obleke, nogavice, sviterji, rokavice, gumijevi čevlji, komašne, delovne hlače, pasovi, srajce, kovčegi, golenice, razne priprave za letovišarje in še veliko raznih drugih stvari, ki se ne dajo vse popisati tu, ki so se rabila pri VOJAKIH IN MORNARJIH za časa vojne. Naša je največja trgovina s vojaško in mornarsko preostalo zalogo raznega blaga za ta okraj.

U. S. SUPPLY STORES COMPANY,

Corner Smithfield and Second Streets

Pittsburgh, Penna.

Pišite po naš cenik (katalog) No. "F". — Uprašajte mladeniče ki so bili vojaki o kakovosti blaga.

NA ZNANJE ROJAKOM V LA SALLE, ILL.

in okolici. Naznaniti želim, da sem znižal ceno pri vseh moških novih oblekah za 25%. Rojaki, sedaj je čas in prilika, da naročite svojo obleko vrejeno po najnovejšem kroju, izvrstno delo in po zmernih ceni.

Točna postrežba. Popravilam, likam in prevredim tudi stare obleke. Pridite in se prepričajte. Se priporoča:

JOHN ERMENC, krojač

1046 Main St. (Ravno nasproti Slov. Doma),

LA SALLE, ILL.

PREMOGARJI

Se začetkom meseca aprila smo povedali, da nam primanjkuje premogorjev za delo v našem rovu v Hazel Mine v mestu Canonsburg, Washington County, Pa., kateri leži ob Panhandle Railroadu. Je železniška stavka se pojavila takoj za tem in skoro vsa dela je zaostalo, ker nismo mogli dobiti dovolj železniških voz. Vsa stvar se je sedaj zopet premenila izdan je ukaz, da železniška družba se mora takoj odločiti, če polovico teh vozov in drugo polovico blago smejo nadalje dobiti le polovico. Ta posebna odredba bo se mora takoj odločiti k premogorjem. Ta posebna odredba bo se mora takoj odločiti k premogorjem. Ta posebna odredba bo se mora takoj odločiti k premogorjem.

Rudarji, ki so pustili rove in ali na druga dela, naj bi se vrnili sedaj, ker prilika se nudi za bližnjo bodočnost, da bodo lahko zaslužili več kot kdaj prej pri kopanju premoga, plača za delo s pikom je \$1.1164 od tone. Za delo s strojem pa po 94 centov od tone.

Hazel rov je rudnik s odprtim shodom, premog je 51 do 61 čevljev visok, dobra streha, suho, je tudi nekaj skrinovine kot je ta v vseh rovih v Pittsburghskem okraju. Plača se za skrivino, ki je nad 12 celcev visoka. Stanovanja hile so le par minut od rova, stanarstva je po \$7.00 do \$9.00 na mesec. Dobe se stanovanja s hrano za samo. Premogorjev je v mestu, kjer je dovolj raznih prilik za vas in vaše družino.

Samo izkušene premogorje sprejemamo. Oglasite se osebno pripravljeni na delo v:

HAZEL MINE,
CANONSBURG, PA.

Zahvalno pismo iz stare domovine.

Od naših POTNIKOV, kateri so potovali v staro domovino po posredovanju bankirja HENRY C. ZARO.

Cenjeni gospod Zaro!

Sedaj, ko smo srečno prišli domov, smatramo si za našo dolžnost, da Vam pišemo iz svobodne Jugoslavije. Potovali smo lepo, hitro in dobro; povsod smo bili lepo sprejeti in pričakovani; naši kovčeki so se vozili z nami, ravno tako, kakor ste vi to preskrbeli in nam obljubili; denar smo v Ljubljani po Vašem čeku v redu sprejeli in sicer ne da bi bilo treba plačati kakih posebnih pristojbin in ne da bi imeli kakke posebne neprilike, ko nam je bil denar izplačan po Prvi Hrvatski Štedionici, na katero so se Vaši čeki glasili. Dobili smo prave naše jugoslovanske kolekovane krono, kakor ste nam Vi pred odhodom povedali; nadalje Vam moram tudi naznaniti, da so naši sorodniki, katerim smo po Vašem posredovanju poslali denar, slednjega v popolnem redu in pravočasno sprejeli.

Zato se mi Vam in upravitelju Vašega Jugoslovanskega bančnega oddelka Aleksandru Petroviču najpriskrenejše zahvaljujemo glede Vašega dobrega, brzega in poštenega odpremanja nas v stari kraj. O Vašem poštenem in vestnem delovanju smo tako tukaj, kakor tudi še ko smo bili v Ameriki, mnogo slišali in sedaj smo se popolnoma uverili, da je temu v resnici tako.

Vse pogodbe in pooblastila, katera nam je Vaš upravitelj Aleksander Petrovič, ki je starokrajski odvetnik, napravil, so tukajšnja sodišča sprejela, tako da je vse v redu in da naši sorodniki niso imeli glede tega nobene neprilike. Z eno besedo, vse je bilo natančno tako, kakor ste Vi nam pisali, še predno smo se podali na pot.

Ker smo po Vašem posredovanju tako udobno potovali in tako hitro prišli do našega končnega cilja in sicer to vale le radi Vašega vestnega posredovanja, Vas vsem našim rojakom najtopleje priporočamo in jim svetujemo, da potujejo le s posredovanjem, kakor tudi pakete in da le potom Vaše posredovalnice izdelujejo pogodbe, prošnje, pooblastila, prenose, testamente in vse drugo, ako žele, da bodo imeli vse v najboljšem redu, oziroma tako, kakor je bilo nam postreženo.

Tako toraj naši Jugoslovanski rojaki govore in pišejo o bankirju Zaru in radi tega ne išče drugod temveč kadar sklenete, da boste potovali v stari kraj, potem pišite Vašem Jugoslovanskemu državno-pooblaščenemu bančnemu zavodu

S srčnim pozdravom

Jože Žagar.	Josip Demovič.	Stefan Ivokovič.
Antonija Suligoj.	Lovrenc Studen.	Franjo Gelič.
Stefan Stojanov.	Josip Špekov.	Nik. Zlovolič.
Jurij Markovič.	Jurij Kranikovič.	Jos. Rajkov.
Peter Habanek.	Josip Prindelič.	France Surina.
Fran Dobovič.	Stefan Gutman.	Milan Žakič.
Nikolaj Skarčević.	Marija Tomašević.	Tom. Zavišlin.
Mich. Perekovič.	Marija Prakovin.	Janos Godec.
Luka Graničič.	Jože Snegal.	Stefan Kralj.
Ivan Vučko.	Stefan Kocanja.	Josip Posavec.
Josip Galič.	Miha Saraničič.	

HENRY C. ZARO

39 Cooper Square, Third Ave. cor. 6th Str.

NEW YORK CITY

Tel. Orchar 7007.

Premislite dobro, komu boste izročili denar za pošiljatev v stari kraj ali pa za vožnjo listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vaša skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za preke starim izkušnim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatev se zadnji čas po novi zvezi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,

32 Cortlandt St.,

New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV ZA JUGOSLOVANE IN CENA VOZNIH LISTKOV.

1. NEW YORK—TRST:

"PESARO" 8. junija.....	\$ 55.00
"ITALIA" 8. junija.....	\$105.00
"PATRIA" 10. junija.....	\$ 95.35
"PANONIA" 19. junija.....	\$150.00
"PROVIDENCE" 1. julija.....	\$ 90.35

11. NEW YORK—HAVRE:

"LA LORRAINE" 7. junija.....	\$ 75.50
"ROCHAMBEAU" 12. junija.....	\$ 75.50

Za sedaj imamo le za vsaki parnik nehalno proročilo. Ker je mnogo potnikov, zato se ne more vsi potniki vnaprej razpisati. POTREBNO JE torej, da si zagotovite prostor za eden ali drugi parnik edinega s tem, da nam pošljete omenjeno avto v naprej.

Če tem ali tudi prihranite nepotrebnega šakanja v New Yorku.

Za vsa nadaljna poizvedila glede potovanja in pridobitve Vaših dražin in sorodnikov ali prijateljev iz stare domovine sem, pišite na stari tvrdko

EMIL KISS, BANKIR

103 Second Avenue,

NEW YORK, N. Y.

Vstanovljen 1898.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 8. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2637-39 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK.

Predsednik Vincenc Calnar, podpredsednik Anton Hrust, Box 140, Canonsburg, Pa., tajnik gl. tajnik Math Turk, tajnik bolniškega oddelka Paul Berger, načelnik gl. blagajnik Frank S. Tavchar, upravitelj glavnega filija Filip Gadin.

POTRŽNI ODSEK.

John Underwood, predsednik, 408 May St., Springfield, Ill., Martin Zeisler, Box 270, Harborton, Ohio, Jos. Radlisch, Box 432, Smithton, Pa., Frank Smerek, 6800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODSEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2637-39 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VZHOVNO OKROŽJE: Rudolf Floterich, Box 436, Bridgeville, Pa. Anton Radlisch, Box 73, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sukar, Box 104, Gross, Kans., in Jugoslaviji. Leo Kukar, Box 346, Gilbert, Minn., za overenopad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 15317 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio, Jakub Ambrožič, 418 Pierce St., Eveleth, Minn., Jos. Kalen, 1007 E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Calnar, John Underwood in Matt Petrovič.

Združiteni odbor.

PREDSEDNIK: Frank Albi, 5124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Trčelj, Box 181, Laverne, Pa. Josko Oves, 242 Engelwood, Detroit, Mich. Jos. Skuh, 1101 E. 63. St., Cleveland, Ohio. Mary Udevit, 1644 So. Racine Ave., Chicago, Ill. VARNOSTI ZDRAVNIKI: Dr. F. J. Korn, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jozo Favornjak.

POZORI! — Korespondenca s gl. odborniki, ki deluje v glavnem uradu, se vrši tako: VSA PISMA, ki se nanašajo na posla gl. predstojalstva in na vse Posredovalnice S. N. P. J., 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVI: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vsebo se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vse prošnje glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, bliz naslov je spoznal. Vsi priporoki na gl. potniški odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 408 May Street, Springfield, Ill. Vse prošnje proti upravitelju glavnega se naj pošiljajo na naslov: Predstojalstvo S. N. P. J., 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, oglašajo, naročajo in sploh vse, kar je v zvezi s glavnim jednoto, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POZOR ROJAKI!

Sedaj se izplačuje denar v starem kraju vedno v novih jugoslovanskih bankovcih.

Naša banka je bila ena prvih, ki je dosegla izplačila svojih denarnih pošiljatev.

Denarne cene so se zadnje dni nekoliko zvišale, toda so še vedno nestalne, zato se latih ne more oglašati. Vsa denarna pošiljatev se odpošlje po najnižji ceni v t. d. dne, katerega k nim dospa.

Naše bančne nakaznice (Drafts) se slati na one rajake v starem kraju, ki stanujejo blizu večjih mest, najhitreje sredstvo do denarja, kar banka izplačuje isto popolno in brez odlašanja.

Naš pravni oddelek izdeluje vsa v notarski posel spadajoča dela, preskrbuje za naše potnike potne liste in ravno tako spise za dobavo družin in sorodnikov iz domovine v Ameriko.

Seznam odhajajočih parnikov in ceno voznih listkom najdete vedno v našem posebnem oglasu.

V vsakem oziru dobite brezplačno natančna pojasnila, ako pridete ali pa pišete v materinščini na

EMIL KISS, BANKIR,

133 Second Ave., cor 8th St., New York, N. Y.

Pod državnim nadzorstvom. Vstanovljeno 1898.

Sprejema hranilne vloge in plačuje 4% obresti.

Najceneje in najhitreje

pošiljanje denarja v stari kraj, se obavlja potom čeka (draft).

VSE KAR JE POTREBNO JE TO:

Mi vam pošljemo ček in vi ga sami pošljete naslovniku, in on pa kadar ta ček dobi, gre enostavno do najbližnje hranilnice, banke in tam dobi denar za ček.

Čeke izdajamo na vse večje banke v Jugoslaviji. Pošljamo denar tudi potom in brzojavno. Naša cena je vedno najnižja.

Pošljamo denar tudi v domovino za uloge v hranilnice sia vse za vas hranilnice v Jugoslaviji, ter dobimo za vas uložno knjižnico v kratkem času.

Prodajamo parobrodne listke za vse proge. Našim potnikom preskrbimo vse potne listine brezplačno. Vam preskrbimo sorodnike iz starega kraja v Ameriko, ter opravljamo vse notarske posle kot: uradne spise, pooblastila, pogodbe, i. t. d.

Pridite osebno, ali pa nam pišete za pojasnila.

NEMETH STATE BANK

JOHN MEMETH, president.

10 E. 22nd St.

New York, N. Y.

ROJAKI! Naročite se na knjige prvih pet knjig je tri dolarje. Ako Književne Matice S. N. P. J. Matice izda pet knjig, kakor hitro se selbini, pošljite naročnino tajniku oglasi dvatisoč naročnikov. Na Matice: Frank Albi, 5124 South ročnina s pristopnino vred za Grawford Ave., Chicago, Ill.

